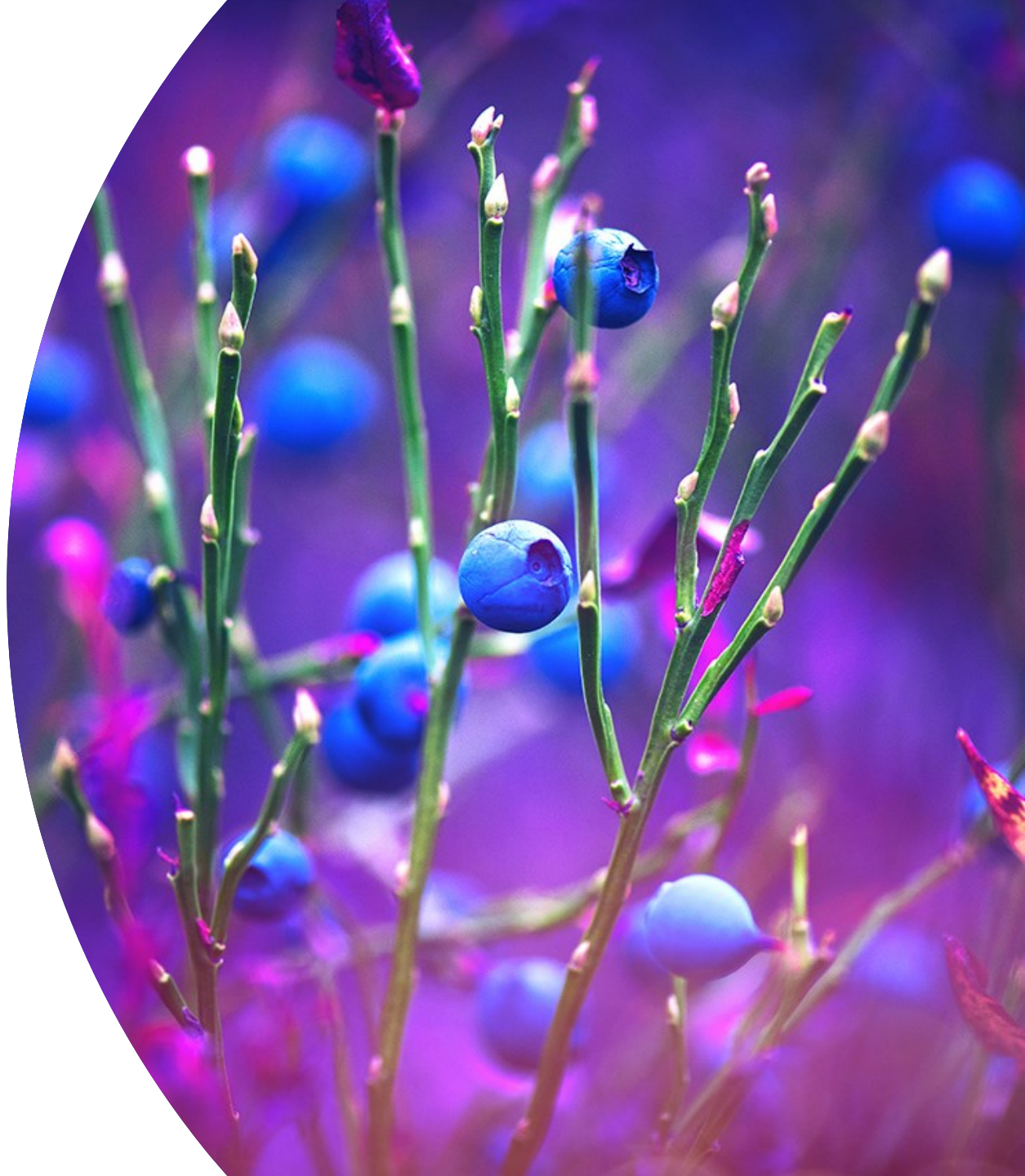

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Infotilaisuus 13.10.2023

Liikkumisen ohjauksen ja
tieliikenteen turvallisuuden
hankeavustusten haku 2023

Valtionavustushaut avoinna

- ▶ Liikkumisen ohjauksen hankehaun avustukset (n. 1 milj. euroa)
 - ▶ Liikkumisen ohjauksen hankkeet (n. 600 000 euroa)
 - ▶ Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat (n. 250 000 euroa)
 - ▶ Pyöräilyä edistävät hankkeet (n. 130 000 euroa)
- ▶ Tieliikenteen turvallisuuden hankeavustukset (200 000 euroa)
- ▶ Haut avoinna 22.9. – 30.11.2023

- ▶ Infossa esitellään hakujen teemat ja hakumenettelyt
- ▶ Mahdollisuus kysymyksiin ja keskusteluun

Liikkumisen ohjauksen valtionavustus

Tavoite ja 2024 teemat

Liikkumisen ohjauksella edistetään viisasta liikkumista

- ▶ Tavoitteena on vähentää yksin omalla autolla ajamista sekä kasvattaa joukkoliikenteen ja muiden kestävien liikkumispalveluiden sekä kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuutta
- ▶ Liikkumisen ohjauksen keinoja ovat mm.:
 - ▶ tiedollinen ohjaus
 - ▶ markkinointi
 - ▶ palvelujen kokeilu ja kehittäminen
- ▶ Toivotaan kokeiluita, kehittämishankkeita ja projekteja, joiden tuottamia toimintamalleja, kokemuksia ja tuloksia voidaan soveltaa ja hyödyntää koko maassa

Vuoden 2024 teemat 1/5

1. Lasten ja nuorten liikkumisen ohjaus

- ▶ Lisäämällä kestäväää liikkumista lasten ja nuorten arkeen lisätään myös fyysistä aktiivisuutta
 - ▶ Kävely, pyöräily, joukkoliikenne
- ▶ Teemassa rahoitetaan hankkeita, joissa edistetään lasten ja nuorten kestäväää liikkumista arjen matkoilla liikkumisen ohjauksen keinoin
 - ▶ Koulumatkat, mutta myös muut arjen matkat

Vuoden 2024 teemat 2/5

2. Kestävät matkaketjut

- ▶ kestävien kulkumuotojen yhdistäminen mahdollisimman helppoa, sujuvaa ja houkuttelevaa
- ▶ erityisesti kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhdistäminen, mutta mukana myös uudet kestävät liikkumispalvelut
- ▶ arjen matkaketjut, matkailun ja vapaa-ajalla tehtävien matkojen kestävyys
- ▶ kestäviä matkaketjuja edistävät seudun tai kunnan liityntäpysäköintisuunnitelmat tai -strategiat

Vuoden 2024 teemat 3/5

3. Kestävän liikkumisen kokonaisvaltaiset suunnitelmat

- ▶ Seudullinen kestävä liikkumisen kokonaisvaltainen, strategisen tason suunnittelu.
- ▶ Kokonaisvaltaisessa suunnitelmassa tulee käsitellä liikennejärjestelmän kaikkia osa-alueita ja sen tavoitteena tulee olla kestävä liikkumisen edistäminen.
- ▶ Suunnitelmiin kannustetaan sisällyttämään myös liikennepalvelujen esteettömyys.

Vuoden 2024 teemat 4/5

4. Liikkumisen ohjaus infrahankkeissa

- ▶ Kehitetään toimintatapoja ja periaatteita liikkumisen ohjauksen kytkemisestä infrahankkeisiin: miten liikkumisen ohjauksen keinoja voidaan hyödyntää, kun uudet tai merkittävästi saneeratut kestävä liikumisen infrakohteet (esim. pyöräpysäköinti, pyöräkatu, jalankulku- tai pyöräilyväylät) otetaan käyttöön.
- ▶ Kehitetään työmaa-aikaisten liikennejärjestelyiden käsittely- ja hyväksyntäprosessia sekä sitä miten kestävä liikkuminen huomioidaan osana työmaan aikaista toimintaa.
- ▶ Teemassa ei rahoiteta yksittäiseen infrakohteeseen liittyviä kertaluontoisia toimenpiteitä.

Vuoden 2022 teemat 5/5

5. Muut liikkumisen ohjauksen hankkeet

- ▶ Hakemus voi kohdistua myös muuhun liikkumisen ohjauksen toimintaan tai hankkeisiin.
- ▶ Erillisrahoitus varattu sellaisille hankkeille, jotka edistävät pyöräliikennettä

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat

**Tausta,
tavoitteet ja
sisältö**

Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmat

- ▶ Paikallisten kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmien laatimisen tukeminen on yksi valtakunnallisen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman (LVM 2018) toimenpiteistä.
- ▶ Edistämishjelman on tarkoitus auttaa kuntaa pitkäjänteisessä, suunnitelmallisessa ja kokonaisvaltaisessa kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämistyössä.
 - ▶ Ohjelmilla on ollut ratkaiseva rooli merkittävien edistämistoimenpiteiden sekä kävelyn ja pyöräliikenteen suosion kasvattamisessa eri kunnissa.
- ▶ Avustusta voi saada uuden edistämishjelman laadintaan, mutta myös päivitystarpeessa olevan edistämishjelman päivittämiseen.

Edistämishjelman sisältö ja laatimisprosessi

- ▶ Edistämishjelmatyössä tulee tarkastella kävelyä ja pyöräliikennettä kokonaisvaltaisesti, huomioiden ainakin seuraavat osa-alueet:
 - ▶ jalankulun ja/tai pyöräliikenteen tavoiteverkot ja niiden kehittäminen, keskeiset pyöräpysäköintikohteet ja kestävät matkaketjut
 - ▶ kunnossapidon periaatteet ja eri palveluiden saavutettavuus ympärivuotisesti
 - ▶ liikkumisen ohjauksen toimenpiteet kunnan eri toimialoilla/palveluissa
 - ▶ kävellen ja pyörällä tehtyjen matkamäärien ja kulkutapaosuuksien seuranta
 - ▶ kunnan viestintätoimet edistämistyön eri osa-alueisiin/ohjelman toimenpiteisiin liittyen.
 - ▶ Lisäksi työssä voidaan tarkastella ja määrittää toimenpiteitä tiettyyn kunnassa valittuun painotukseen liittyen, kuten esim. liikkumisen turvallisuuden, pyörämatkailun tai kävellen/pyörällä liikkumiseen kytkeytyvien palveluiden edistämiseksi.
- ▶ Edistämishjelma tulee laatia ja toimenpiteitä suunnitella poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.
 - ▶ Valmis edistämishjelma suositellaan vietävän poliittiseen käsittelyyn (kunnanhallitus/-valtuusto)

Liikenne- turvallisuuden hankeavustus

Tavoite ja haun 2024 teemat

Tavoitteena paikallisen ja alueellisen liikenneturvallisuustyön kehittäminen

- ▶ Avustetaan kehittämishankkeita, kokeiluja, tutkimuksia
- ▶ Tavoitteena
 - ▶ kehittää ja kokeilla uusia toimintamalleja
 - ▶ saada uutta tietoa ja kokemusta vaikutuksista
 - ▶ laaja hyödynnettävyys – hankkeen opeista hyötyä muillekin
 - ▶ vuorovaikutus, viestintä, vaikuttavuus
- ▶ Mitä ei rahoiteta:
 - ▶ tavanomaista ja vakiintunutta liikenneturvallisuustyötä
 - ▶ infrainvestointeja ja niiden suunnittelua
 - ▶ uusien ratkaisujen ideointi ja luonnostelu osana hanketta on ok!

Vuoden 2024 teemat 1/3

► 1. Pyöräilyn turvallisuus

- Pyöräilyn edistämisellä monia hyötyjä ja se edistää monia tavoitteita – samalla on tarpeen varmistaa, että myös turvallisuus paranee.
- Pyöräiliikenteen turvallisuustilanteesta ei ole täysin kattavaa kuvaa, sillä suuri osa onnettomuuksista ei päädy poliisin tietoon ja sitä kautta virallisiin tilastoihin. Hanke-ehdotus voi liittyä esimerkiksi alueelliseen pyöräilyn turvallisuustilanteen tietopohjan tai tilakuvan parantamiseen.

Vuoden 2024 teemat 2/3

► 2. Erityisryhmien liikkumisen turvallisuus

- Vrt. edellisen haun teema: Ikäihmisten liikkumisen, reittien ja palvelukohteiden ympäristöjen liikenneturvallisuus
- Tällä hakukierroksella toivomme hanke-ehdotuksia, jossa paneudutaan myös muiden eri tavoin liikkumis- ja toimimisesteisten henkilöiden liikkumisen turvallisuuskysymyksiin ja esimerkiksi konflikteihin, joita syntyy erilaisten uusien liikkumismuotojen, esimerkiksi sähköpotkulautojen kanssa.

Vuoden 2024 teemat 3/3

▶ 3. Uusien infra- ja liikenteenohjausratkaisujen turvallisuus ja vaikutukset

- ▶ Liikenneympäristön turvallisuuden parantamiseksi kehitetään uusia ratkaisuja, jotka voivat liittyä esimerkiksi liikenneympäristön muotoiluun, valaistukseen tai liikenteenohjaukseen.
- ▶ Tässä teemassa haetaan ehdotuksia kokeilu- ja tutkimushankkeista, joiden tavoitteena on kerryttää kokemuksia ja vaikutustietoja uudentlaisista ratkaisuista.
- ▶ Avustusta ei kuitenkaan myönnetä infratoimenpiteiden toteutuksiin tai laitteiden hankintaan. Uudenlaisten liikenteenohjauslaitteiden kokeiluun mahdollisesti tarvittava lupa tulee hakea erikseen.

Lasten ja nuorten liikkumisen ohjaus + Pyöräilyn turvallisuus – hanke voi yhdistää sekä liikkumisen ohjauksen että liikenneturvallisuuden toimia!

- ▶ Traficomille toimitettava hanke-ehdotus voi sisältää sekä liikkumisen ohjauksen että liikenneturvallisuuden tavoitteita ja toimenpiteitä
- ▶ Tällaista hanketta voidaan rahoittaa sekä liikkumisen ohjauksen että liikenneturvallisuuden avustusmomentilta.
- ▶ Hakemus jätetään siihen hakuun, jonka aihepiiri on hankkeessa suuremmassa roolissa.
- ▶ Hakemuksessa on tarpeen kumpaa tavoitetta mikäkin toimenpide tai osatehtävä ensisijaisesti edistää. Lisäksi hakemuksessa tulee esittää arvio hankkeen sisällön ja resurssien jakautumisesta näille kahdelle tavoitteelle.

Haun ja hanketoiminnan menettelyt

Kuka voi hakea

- ▶ Liikkumisen ohjaus ja liikenneturvallisuus:
 - ▶ kunnat
 - ▶ kuntayhtymät
 - ▶ muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt
- ▶ Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat:
 - ▶ kunnat ja kuntayhtymät
- ▶ Hankkeita voidaan tehdä ja avustusta hakea yhteistyössä useamman kunnan tai toimijan toimesta.

Hankeaika

▶ Liikkumisen ohjaus ja liikenneturvallisuus:

- ▶ Avustuspäätökset tehdään tammikuun 2024 loppuun mennessä
- ▶ Käynnistyminen viim. maaliskuussa 2024, valmistuminen viim. helmikuussa 2025
- ▶ Hankkeen loppuraportointi ja maksatushakemus viimeistään maaliskuun 2025 loppuun mennessä
- ▶ Ennen avustuspäätöstä syntyneitä kustannuksia hyväksytään vuoden 2024 alusta.
- ▶ Avustusta myönnetään siis 1.1.2024-28.2.2025 aikana tehtäviin toimenpiteisiin.
- ▶ **Huom!** *Liikkumisen ohjauksen hankeaika ei ole enää rajattu kalenterivuoteen.*

▶ Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat:

- ▶ Avustuspäätökset tehdään tammikuun 2024 loppuun mennessä
- ▶ Hankkeen ja edistämishjelman tulee valmistua viimeistään marraskuussa 2024
- ▶ Hankkeen raportointi ja maksatushakemus tulee toimittaa Traficomille viimeistään marraskuun 2024 loppuun mennessä.

Avustuksen määrä, käyttötarkoitus

- ▶ Avustusta voidaan myöntää enintään 75 % hyväksyttävistä kustannuksista.
 - ▶ Avustus on harkinnanvarainen ja myönnettävän avustuksen määrä voi olla haettua alempi.
 - ▶ Hankkeen valtionavustusten tai muun valtion rahoituksen yhteismäärä max 75 %
 - ▶ Pääsääntöisesti aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset saavat olla enintään noin 10 % hankkeen kokonaiskustannuksista.
- ▶ Liikenneturvallisuus:
 - ▶ Hankeavustusta ei myönnetä hanketoimintaan hankitun tilan vuokrakuluihin.

Raportointi ja maksatus – liikkumisen ohjaus ja liikenneturvallisuus

- ▶ Hankkeista raportoidaan kahdesti
 - ▶ Puolivuotisraportointi elokuun 2024 loppuun mennessä
 - ▶ Loppuraportointi maaliskuun 2025 loppuun mennessä
 - ▶ **Huom!** Nyt myös liikenneturvallisuuden hankkeilla pakollinen puolivuotisraportointi.
 - ▶ **Huom!** Nyt myös liikkumisen ohjauksen hankkeilla hankekortti viestinnän välineenä.
- ▶ Maksatus: Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun toteutuneesta toiminnasta ja avustuksen käytöstä on esitetty hyväksytty selvitys
 - ▶ Maksatusta voi hakea myös puolivuotisraportoinnin yhteydessä
 - ▶ **Huom!** Jos puolivuotisraportoinnin yhteydessä ei haeta avustusta maksuun, ei talousraportointia tarvitse toimittaa

Raportointi ja maksatus – kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat

- ▶ Edistämishjelmahankkeista toimitetaan ainoastaan loppuraportti, kun hanke on valmistunut tai viimeistään 30.11.2024.
- ▶ Maksatus: avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun toteutuneesta toiminnasta ja avustuksen käytöstä on esitetty hyväksytty selvitys.
- ▶ *Edistämishjelmahankkeilta ei siis edellytetä puolivuotisraportointia eikä hankekorttia.*

Hakemusten arviointi

- ▶ Traficom tekee päätökset valtionavustusta saavista hankkeista vuosittain hakemusten sisällön ja lukumäärän perusteella määrärahojen puitteissa.
- ▶ Hakemukset arvioidaan laadullisesti laajana asiantuntija-arviona. Hakemuksia ei pisteytetä, sillä hankkeet voivat olla hyvin erilaisia laajuudeltaan, teemoiltaan ja toiminnan sisällöiltään.
- ▶ Hakemusten arvioinnissa painotetaan muun muassa seuraavia kriteereitä:

- ▶ Liikkumisen ohjaus:

- ▶ laatu, selkeys ja ymmärrettävyys
- ▶ kohdentuminen 2024 hakuteemoihin
- ▶ tavoite ja tunnistetut vaikutukset
- ▶ hallinnonaloja yhdistävää toimintaa
- ▶ vuorovaikutteisuus ja kohderyhmien osallistaminen
- ▶ toimenpiteet osana laajempaa kokonaisuutta
- ▶ markkinointi-, viestintä- ja kampanjointitoimenpiteet osana muita toimenpiteitä.

- ▶ Käpy edistämishjelmat:

- ▶ laaja-alaisuus ja kokonaisvaltaisuus
- ▶ laadinnan vuorovaikutteisuus ja osallistaminen
- ▶ kytkeytyminen kunnan tai alueen strategiaan ja poliittisiin tavoitteisiin
- ▶ kokonaisvaikuttavuus suhteessa hankkeen kustannuksiin
- ▶ valmiin edistämishjelman käsittely poliittisessa päätöksentekoaikavälissä.

- ▶ Liikenneturvallisuus:

- ▶ tulosten hyödynnettävyys ja toiminnan vaikuttavuus
- ▶ tulosten ja toimintamallien yleistettävyys
- ▶ innovatiivisuus
- ▶ selkeä hankesuunnitelma ja kustannusarvio
- ▶ hankkeen toteutettavuus ja käynnistysvalmius
- ▶ Hankkeelle asetettujen tavoitteiden sekä tunnistettujen tai tavoiteltavien vaikutusten selkeys ja realismi
- ▶ useita toimijoita ja/tai asukkaita tavoittava toiminta
- ▶ vuorovaikutteinen toimintatapa

Tulokset, vaikutukset, vaikuttavuus – vaikutusketjut vahvasti esillä VM:n uudessa toimintamallissa - Liikkumisen ohjauksen ja liikenneturvallisuuden valtionavustuksen vaikuttavuus selvitys valmistunut

- ▶ Hanketta suunniteltaessa **on tärkeää kirkastaa hankkeen tavoite sekä tunnistaa, millaisia vaikutuksia sillä tavoitellaan.** Tämä auttaa löytämään oikean kohderyhmän ja sopivimmat toimenpiteet.
- ▶ Hankkeilla voidaan tavoitella mm. seuraavia vaikutuksia:
 - ▶ kestävän liikkumisen / liikenneturvallisuuden parantuminen tietyssä kohderyhmässä tai alueella
 - ▶ kohderyhmän tiedon lisääntyminen, asenteiden muutos, muutos käyttäytymisessä
 - ▶ tiedon lisääntyminen, toimintatapojen muuttuminen omassa organisaatiossa
 - ▶ aiheen vahvempi asema päätöksenteossa, rahoituksen lisääminen edistämiseen
 - ▶ eri toimijoiden yhteistyö ja verkottuminen, aiheen medianäkyvyyden kasvu.
- ▶ Hankkeen tulosten arviointia ja seuranta varten voidaan muodostaa mittareita
- ▶ Hakuvaiheessa on myös hyödyllistä osoittaa hankkeen tavoitteiden ja sen tulosten liittyminen alueen strategiaan ja liikennepoliittisiin tavoitteisiin.

Kysymyksiä?

Kysymyksiä ja vastauksia 1/3

- ▶ **Kysymys:** Sisältyykö ALV hyväksyttäviin kustannuksiin?
- ▶ **Vastaus:** Mahdollinen avustuksen saajan maksettavaksi jäävä arvonlisävero sisältyy avustukseen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO:2019:141 toteaa, että arvonlisävero ei jää kuntien tai kuntayhtymien lopulliseksi kustannukseksi. Mikäli avustuksen saaja on kunta tai kuntayhtymä, asia on huomioitava hakemuksen liitteenä olevalla kustannuslomakkeella eli kustannukset tulee kirjata ilman arvonlisäveroa.
- ▶ Jos arvonlisävero sen sijaan jää avustuksen saajan maksettavaksi, tulee lomakkeella arvonlisäverollisina ilmoittaa vain ne menot, joista vero jää avustuksen saajan maksettavaksi.

Kysymyksiä ja vastauksia 2/3

► **Kysymys:** Pitääkö hankkeen olla käsitelty jossain kunnan työryhmässä ennen hakemuksen lähettämistä?

► **Vastaus:**

Liikkumisen ohjauksen hankkeen tulee olla käsitelty kohdekunnan tai seudun työryhmässä, joka mahdollistaa hankkeen sisällyttämisen laajempaan kokonaisuuteen (esimerkiksi liikennejärjestelmäryhmä, kunnan toimielin).

Mikäli hakija on joku muu kuin kunta tai seudullinen toimija (esim. ry), edellä mainittu käsittely on toivottavaa, muttei pakollista.

Liikenneturvallisuushankkeiden osalta tämä ei ole pakollinen edellytys, mutta jos asiaa on valmisteltu kunnan tai seudun liikenneturvallisuusryhmässä tai hanke pohjautuu liikenneturvallisuussuunnitelmaan, kannattaa tämä nostaa hakemuksessa esiin.

Kysymyksiä ja vastauksia 3/3

- ▶ **Kysymys:** Voiko hyvinvointialue olla hankeavustuksen hakijana? Missä roolissa ELY tai hyvinvointialue voivat olla seudullisessa hankkeessa mukana?
- ▶ **Vastaus:** Hankeavustuksia voivat asetusten mukaan hakea "kunnat, kuntayhtymät ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt". Hyvinvointialue on "kunnista ja valtiosta erillinen julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto." Traficom on tulkinnut ettei hyvinvointialue sisälly hankeavustusten hakijoita kuvaavaan listaan.

ELY:t ja hyvinvointialueet voivat osallistua asiantuntijoina hankkeisiin, mutta jos ne osallistuvat hankkeen rahoitukseen, pitää muistaa että Traficomien myöntämä valtionavustus ja muu julkinen rahoitus voi olla yhteensä enintään 75 % hankkeen hyväksytyistä kokonaiskustannuksista.